

Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0152/A(COD)

5950/1/21
REV 1 ADD 1

VISA 25
FRONT 40
MIGR 25
IXIM 37
SIRIS 13
COMIX 70
CODEC 154
PARLNAT 119

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση με σκοπό την έκδοση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΚ) αριθ. 810/2009, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240, (ΕΕ) 2018/1860, (ΕΕ) 2018/1861, (ΕΕ) 2019/817 και (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των αποφάσεων 2004/512/ΕΚ και 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου, για τον σκοπό της μεταρρύθμισης του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις

– Σκεπτικό του Συμβουλίου

Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 27 Μαΐου 2021

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Κατόπιν ενδελεχούς αξιολόγησης του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), η Επιτροπή υπέβαλε στις 16 Μαΐου 2018 νομοθετική πρόταση τροποποίησης του κανονισμού VIS¹ (εφεξής «κανονισμός για την τροποποίηση του VIS»).
2. Κατά τη συνεδρίαση της 19ης Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε εντολή έναρξης διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο².
3. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 19 Σεπτεμβρίου 2018³.
4. Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων γνωμοδότησε στις 12 Δεκεμβρίου 2018⁴.
5. Κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωμοδότησε στις 30 Αυγούστου 2018⁵.
6. Στις 13 Μαρτίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση⁶.
7. Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις τον Οκτώβριο του 2019 με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας στο στάδιο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση («συμφωνία σε πρώιμη δεύτερη ανάγνωση»).
8. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων κατέστη σαφές ότι ορισμένες διατάξεις —οι αποκαλούμενες «επακόλουθες τροποποιήσεις του VIS»— έλειπαν από την πρόταση της Επιτροπής. Πρόκειται για τις τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν στις νομικές πράξεις που αφορούν τα συστήματα πληροφοριών και τις βάσεις δεδομένων της ΕΕ ως επακόλουθο των αυτοματοποιημένων αναζητήσεων από το VIS σε αυτά τα άλλα συστήματα. Παρόμοιες επακόλουθες τροποποιήσεις είχαν προταθεί από την Επιτροπή για το ETIAS⁷.

¹ 8853/18.

² 15726/18.

³ EESC 2018/03954, EE C 440 της 6.12.2018, σ. 154.

⁴ Συνοπτική παρουσίαση της γνωμοδότησης του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την πρόταση κανονισμού για το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις, EE C 50 της 8.2.2019, σ. 4.

⁵ Γνωμοδότηση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) – 2/2018. <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/revised-visa-information-system-and-its-fundamental-rights-implications>

⁶ T8-0174/2019, 7401/19.

⁷ Βλ. COM (2019) 3 final και COM (2019) 4 final.

9. Λόγω της μεταβλητής γεωμετρίας όσον αφορά τη συμμετοχή των κρατών μελών στις πολιτικές της ΕΕ στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ήταν νομικά εφικτό να συμπεριληφθεί μόνο μία δέσμη επακόλουθων τροποποιήσεων σχετικά με την τροποποίηση των νομικών πράξεων στον τομέα του κεκτημένου του Σένγκεν που αφορούν τα εξωτερικά σύνορα στον κανονισμό για την τροποποίηση του VIS (που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος σκεπτικού του Συμβουλίου), ενώ άλλες διατάξεις που δεν ανήκουν στο εν λόγω κεκτημένο έπρεπε να περιληφθούν σε χωριστή νομική πράξη.
10. Στις 17 Ιουνίου 2020, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων τροποποίησε την εντολή του Συμβουλίου, ώστε να συμπεριλάβει τις «επακόλουθες τροποποιήσεις του VIS»⁸. Έχοντας ήδη εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, η διαπραγματευτική ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δήλωσε ότι το Κοινοβούλιο θα καθορίσει τη θέση του σχετικά με αυτή τη νέα δέσμη διατάξεων κατά τη διάρκεια των διοργανικών διαπραγματεύσεων.
11. Μετά από έξι πολιτικούς τριμερείς διαλόγους και πολυάριθμες τεχνικές συνεδριάσεις, οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν επιτυχώς στις 8 Δεκεμβρίου 2020, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήγουν σε συμβιβασμό επί του κειμένου δύο κανονισμών:
- Κανονισμός για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΚ) αριθ. 810/2009, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240, (ΕΕ) 2018/1860, (ΕΕ) 2018/1861, (ΕΕ) 2019/817 και (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των αποφάσεων 2004/512/ΕΚ και 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου, για τον σκοπό της μεταρρύθμισης του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (κανονισμός για την τροποποίηση του VIS, αντικείμενο του παρόντος σκεπτικού του Συμβουλίου) και
 - Κανονισμός για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 603/2013, 2016/794, 2018/1862, 2019/816 και 2019/818 όσον αφορά τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την πρόσβαση σε άλλα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ για τους σκοπούς του VIS.
12. Στις 22 Ιανουαρίου 2021, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων προέβη σε ανάλυση του τελικού συμβιβαστικού κειμένου με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας.

⁸ 8787/20.

13. Στις 27 Ιανουαρίου 2021, η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Επιτροπή LIBE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιβεβαίωσε την πολιτική συμφωνία και την 1η Φεβρουαρίου ο πρόεδρος της επιτροπής LIBE απέστειλε επιστολή στον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων με την οποία επιβεβαίωσε ότι, εάν το Συμβούλιο εγκρίνει τους δύο κανονισμούς σε πρώτη ανάγνωση, μετά την αναθεώρηση από τους γλωσσομαθείς νομικούς, το Κοινοβούλιο θα εγκρίνει τη θέση του Συμβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση.
14. Στις 3 Φεβρουαρίου 2021, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε την πολιτική συμφωνία επί του συμβιβαστικού κειμένου των κανονισμών.
15. Η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του κανονισμού για την τροποποίηση του VIS και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Δεδομένου ότι ο κανονισμός αυτός αναπτύσσει το κεκτημένο του Σένγκεν, η Δανία θα αποφασίσει αν θα τον εφαρμόσει στο εθνικό της δίκαιο εντός έξι μηνών από την απόφαση του Συμβουλίου επί του κανονισμού.
16. Η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του κανονισμού για την τροποποίηση του VIS και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του, δεδομένου ότι αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία.
17. Όσον αφορά την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Λιχτενστάιν, ο κανονισμός για την τροποποίηση του VIS αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν.
18. Όσον αφορά την Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Κροατία, οι διατάξεις του κανονισμού για την τροποποίηση του VIS συνιστούν διατάξεις που βασίζονται στο κεκτημένο του Σένγκεν ή συνδέονται άλλως με αυτό κατά την έννοια των αντίστοιχων πράξεων προσχώρησης.

II. ΣΤΟΧΟΣ

19. Το VIS — που δημιουργήθηκε με την απόφαση 2004/512/EK του Συμβουλίου (απόφαση VIS) και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 767/2008 — είναι το σύστημα πληροφοριών της ΕΕ για τη διευκόλυνση της διαδικασίας θεωρήσεων μικρής διάρκειας («Σένγκεν») και την παροχή βοήθειας στις αρχές που είναι αρμόδιες για τις θεωρήσεις, τα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση για τον έλεγχο των υπηκόων τρίτων χωρών που χρειάζονται θεώρηση για να ταξιδέψουν στον χώρο Σένγκεν. Το VIS συνδέει τα προξενεία των κρατών μελών ανά τον κόσμο και όλα τα σημεία διέλευσης των εξωτερικών συνόρων τους.
20. Ο κανονισμός για την τροποποίηση του VIS αποσκοπεί στην περαιτέρω ανάπτυξη του VIS, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις νέες προκλήσεις που αφορούν τις πολιτικές για τις θεωρήσεις, τα σύνορα και την ασφάλεια. Ειδικότερα, αποσκοπεί στη διευκόλυνση της διαδικασίας υποβολής των αιτήσεων θεώρησης· την ενίσχυση των ελέγχων ιστορικού που διενεργούνται πριν από τη λήψη απόφασης σχετικά με θεώρηση μικρής ή μακράς διάρκειας και άδεια διαμονής, καθώς και των ελέγχων ταυτότητας στα σημεία διέλευσης των εξωτερικών συνόρων και στο έδαφος των κρατών μελών· και στην ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας του χώρου Σένγκεν μέσω της διευκόλυνσης της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι θεωρήσεων μακράς διάρκειας και αδειών διαμονής.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. Γενικά

21. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας βάσει θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση που θα μπορούσε να εγκρίνει το Κοινοβούλιο ως έχει κατά τη δεύτερη ανάγνωση. Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με τον κανονισμό για την τροποποίηση του VIS αποτυπώνει πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε μεταξύ των δύο συννομοθετών, με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

B. Βασικά θέματα

Ενοποίηση των κανόνων σχετικά με το VIS

22. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η απόφαση 2004/512/EK του Συμβουλίου για τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και η απόφαση 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στο Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις για σκοπούς επιβολής του νόμου καταργούνται.
23. Με τον τρόπο αυτό ενοποιούνται όλοι οι κανόνες σχετικά με τη δημιουργία και τη χρήση του VIS.

Πεδίο εφαρμογής του VIS

24. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να συμπεριληφθούν στο αναθεωρημένο VIS, εκτός από τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας, οι θεωρήσεις μακράς διάρκειας και οι άδειες διαμονής, οι οποίες, αν και διέπονται κυρίως από εθνικούς κανόνες, επιτρέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία εντός του χώρου Σένγκεν.
25. Αυτή η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του VIS θα επιτρέπει στις αρχές των κρατών μελών εκτός της εκδούσας αρχής να ελέγχουν το συγκεκριμένο έγγραφο και τον κάτοχό του στα σύνορα ή εντός του εδάφους των κρατών μελών. Με τον τρόπο αυτό, θα καλυφθεί ένα σημαντικό κενό πληροφόρησης όσον αφορά τα σύνορα και την ασφάλεια και θα επιτραπεί στο σύστημα να ανταποκρίνεται καλύτερα στις εξελίξεις στον τομέα της ασφάλειας και στις μεταναστευτικές προκλήσεις, με αποτέλεσμα τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ.

Έλεγχοι ιστορικού

26. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση βασίζεται στην ιδέα της πρότασης της Επιτροπής να δίνεται η δυνατότητα στις αρχές θεώρησης να διενεργούν αυτοματοποιημένους ελέγχους σε άλλες βάσεις δεδομένων χρησιμοποιώντας το πλαίσιο διαλειτουργικότητας. Εντούτοις, την αναπτύσσει περαιτέρω, διαφοροποιώντας τους κανόνες και τις διαδικασίες για την αναζήτηση σε ευαίσθητες και μη ευαίσθητες βάσεις δεδομένων.

27. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, τα προξενία οφείλουν να ελέγχουν τους ταξιδιώτες που υπόκεινται σε υποχρέωση θεώρησης μόνο στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) προκειμένου να διαπιστώνουν αν ένας αιτών θεώρηση μικρής διάρκειας υπόκειται σε απαγόρευση εισόδου. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, όλες οι αιτήσεις που καταχωρίζονται στο VIS —είτε πρόκειται για θεωρήσεις μικρής διάρκειας είτε για θεωρήσεις μακράς διάρκειας ή άδειες διαμονής— θα ελέγχονται αυτόματα σε όλα τα άλλα συστήματα πληροφοριών της ΕΕ για την ασφάλεια και τη μετανάστευση. Με αυτόν τον υποχρεωτικό διασταυρούμενο έλεγχο θα εντοπίζονται οι αιτούντες που χρησιμοποιούν πολλαπλές ταυτότητες και θα ταυτοποιείται όποιο πρόσωπο θέτει κινδύνους σε επίπεδο ασφάλειας ή μη συμμόρφωσης με τους κανόνες μετανάστευσης, κατά περίπτωση.
28. Εκτός από τις βάσεις δεδομένων που αφορούν τα σύνορα και το SIS, οι βάσεις δεδομένων στις οποίες πραγματοποιεί αναζήτηση το VIS περιλαμβάνουν το ECRIS-TCN και τη βάση δεδομένων TDAWN της Ιντερπόλ (υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποκαλύπτονται πληροφορίες στον κάτοχο του σήματος της Ιντερπόλ), καθώς και αναζητήσεις στο SIS για καταχωρίσεις επιστροφής στο SIS, οι οποίες αρχικά δεν περιλαμβάνονταν στη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, αλλά τελικά έγιναν δεκτές από το Κοινοβούλιο. Όσον αφορά το ECRIS-TCN, η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιορίζει τις αναζητήσεις σε καταδίκες για σοβαρές αξιόποινες πράξεις ή τρομοκρατικά εγκλήματα. Περιλαμβάνει επίσης χρονικό περιορισμό όσον αφορά τις καταδίκες που θα ληφθούν υπόψη: καταδίκες κατά τα προηγούμενα 25 έτη σε περίπτωση τρομοκρατικών εγκλημάτων και κατά τα προηγούμενα 15 έτη σε περίπτωση σοβαρών αξιόποινων πράξεων. Η ιδέα του χρονικού περιορισμού (που ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως συμβιβαστική λύση για την αποδοχή της αναζήτησης στο ECRIS-TCN) είναι να υπάρχει ίσο «χρονικό διάνυσμα» για τα θετικά αποτελέσματα αναζήτησης στο VIS σε σχέση με καταδίκες στα εθνικά ποινικά μητρώα, η διάρκεια των οποίων δεν είναι εναρμονισμένη σε επίπεδο ΕΕ.
29. Όσον αφορά τις αρχές που είναι επιφορτισμένες με την επαλήθευση ευαίσθητων θετικών αποτελεσμάτων αναζήτησης, αντί του «ενιαίου σημείου επαφής» που είχε αρχικά προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εισάγει την έννοια των «εντεταλμένων αρχών του VIS». Με τον ορισμό των εν λόγω αρχών (σε αντίθεση με τη «σύσταση» αυτών), τα κράτη μέλη διατηρούν κάποια διακριτική ευχέρεια: μπορούν να ορίζουν περισσότερες από μία αρχές, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών SIRENE, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν επαρκείς πρόσθετους πόρους για την εκτέλεση αυτών των νέων καθηκόντων.
30. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιλαμβάνει ειδικούς κανόνες για τα θετικά αποτελέσματα αναζήτησης στον κατάλογο επιτήρησης ETIAS, οι οποίοι, λόγω της ευαισθησίας τους, θα επαληθεύονται από τις εθνικές μονάδες ETIAS.

Επακόλουθες τροποποιήσεις

31. Όπως εξηγείται στα σημεία 8-10 ανωτέρω, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων κατέστη σαφές ότι ορισμένες διατάξεις έλειπαν από την πρόταση της Επιτροπής. Προκειμένου να συσταθούν πλήρως οι αυτοματοποιημένες αναζητήσεις στο VIS, θα πρέπει να γίνουν τροποποιήσεις στις νομικές πράξεις σχετικά με τα συστήματα πληροφοριών και τις βάσεις δεδομένων της ΕΕ που αφορούν τις αναζητήσεις στο VIS, οι οποίες περιλαμβάνουν την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ήταν επίσης αναγκαίο να ληφθεί υπόψη το νέο νομοθετικό τοπίο για τη διαλειτουργικότητα, το οποίο είχε εξελιχθεί από τότε που υπεβλήθη η πρόταση για το VIS τον Μάιο του 2018. Παρόμοιες επακόλουθες τροποποιήσεις είχαν προταθεί από την Επιτροπή για το ETIAS⁹.
32. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση καλύπτει το κενό αυτό και περιλαμβάνει τεχνικές τροποποιήσεις στις ακόλουθες δύο δέσμες νομικών πράξεων:
- α) κανονισμοί για τα σύνορα Σένγκεν: VIS¹⁰, ΣΕΕ¹¹, ETIAS¹², SIS - επιστροφές¹³, SIS - σύνορα¹⁴ και διαλειτουργικότητα στον τομέα των συνόρων¹⁵, και

⁹ Βλ. COM (2019) 3 final και COM (2019) 4 final.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (κανονισμός VIS) (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 60).

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 (ΕΕ L 327 της 9.12.2017, σ. 20).

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1).

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 1).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 14).

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στον τομέα των συνόρων και θεωρήσεων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240, (ΕΕ) 2018/1726 και (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και των αποφάσεων 2004/512/ΕΚ και 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 27).

- β) κείμενα εκτός Σένγκεν και αστυνομικής συνεργασίας Σένγκεν: Eurodac¹⁶, κανονισμός Europol¹⁷, SIS - αστυνομική συνεργασία¹⁸, ECRIS-TCN¹⁹ και διαλειτουργικότητα στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας²⁰.

Λόγω της μεταβλητής γεωμετρίας όσον αφορά τη συμμετοχή των κρατών μελών στις πολιτικές της ΕΕ στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, η δεύτερη δέσμη επακόλουθων τροποποιήσεων περιλαμβάνεται σε χωριστή νομική πράξη η οποία, ωστόσο, θα εφαρμόζεται συνδυαστικά με τον κανονισμό VIS, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ολοκληρωμένη λειτουργία και χρήση του συστήματος.

Βιομετρικά στοιχεία

33. Όσον αφορά το ζήτημα των βιομετρικών στοιχείων, η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση είναι το αποτέλεσμα εντατικών διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο συμβιβασμός που επιτεύχθηκε διατηρεί τα ουσιώδη στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής, προσθέτοντας παράλληλα ορισμένες διασφαλίσεις που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

-
- ¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1).
- ¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).
- ¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 56).
- ¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/816 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τη θέσπιση κεντρικού συστήματος εντοπισμού των κρατών μελών που διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις εις βάρος υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών (ECRIS-TCN), με σκοπό τη συμπλήρωση και υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου, και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1726 (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 1).
- ²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, του ασύλου και της μετανάστευσης και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1726, (ΕΕ) 2018/1862 και (ΕΕ) 2019/816 (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 85).

- η κατώτατη ηλικία συλλογής δακτυλικών αποτυπωμάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας θεωρήσεων για θεωρήσεις μικρής διάρκειας μειώνεται από τα 12 στα έξι έτη· ομοίως, δεν αποθηκεύονται στο VIS δακτυλικά αποτυπώματα παιδιών ηλικίας κάτω των έξι ετών για θεωρήσεις μακράς διάρκειας και άδειες διαμονής· η συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων παιδιών υπόκειται σε αυστηρότερες διασφαλίσεις και σε περιορισμό των σκοπών για τους οποίους τα δεδομένα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε καταστάσεις στις οποίες αυτό είναι προς το συμφέρον του παιδιού, ιδίως μέσω του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης δεδομένων·
- τα 75 έτη ορίζονται ως το ανώτατο όριο ηλικίας για τη συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων για θεωρήσεις μικρής διάρκειας, δεδομένης της υποβάθμισης της ποιότητας των δακτυλικών αποτυπωμάτων των ηλικιωμένων·
- η εικόνα προσώπου που λαμβάνεται ζωντανά θα αποτελέσει τον βασικό κανόνα στη διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων (μεταξύ άλλων για παιδιά κάτω των 6 ετών, για την καταπολέμηση της εμπορίας παιδιών). Τα κράτη μέλη μπορούν επιπλέον να ζητήσουν έντυπη φωτογραφία για κάθε αίτηση. Η σάρωση της έντυπης φωτογραφίας θα περιλαμβάνεται στο VIS μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται ζωντανή λήψη εικόνας προσώπου (αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, βασιλικές οικογένειες κ.λπ.), αλλά δεν θα χρησιμοποιείται για την αντιστοίχιση βιομετρικών δεδομένων. Μια ειδική ένδειξη στο σύστημα θα υποδεικνύει αν η εικόνα προσώπου ελήφθη δια ζώσης, κατά την υποβολή της αίτησης· σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η εικόνα προσώπου θα εξάγεται από το τσιπ του ηλεκτρονικού μηχανικώς αναγνώσιμου ταξιδιωτικού εγγράφου (eMRTD)·
- τα βιομετρικά στοιχεία αντιγράφονται για τις αιτήσεις θεωρήσεων που υποβάλλονται εντός 59 μηνών από την υποβολή της προηγούμενης αίτησης θεώρησης, όπως συμβαίνει επί του παρόντος·
- τα βιομετρικά στοιχεία παιδιών μπορούν να ελέγχονται εντός του εδάφους των κρατών μελών·
- η πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στα βιομετρικά δεδομένα των παιδιών θα επιτρέπεται από την ηλικία των 14 ετών, αντί των 18 ετών, όπως είχε αρχικά προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η πρόσβαση σε δεδομένα παιδιών μικρότερης ηλικίας θα είναι πάντα δυνατή για την προστασία τους όταν είναι θύματα·
- τα βιομετρικά στοιχεία παιδιών ηλικίας κάτω των 12 ετών θα διαγράφονται κατά την έξοδο από τον χώρο Σένγκεν και τη λήξη της θεώρησης (προστέθηκε αυτόματη κοινοποίηση από το ΣΕΕ στο VIS ώστε να καταστεί δυνατή η διαγραφή των δεδομένων)·
- οι αρμόδιες για το άσυλο αρχές θα έχουν πρόσβαση στα δακτυλικά αποτυπώματα παιδιών χωρίς έγγραφα ταυτότητας.

34. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αφορά επίσης τα δικαιώματα πρόσβασης των συνοριακών αρχών και των αρχών που είναι αρμόδιες για τη διενέργεια ελέγχων εντός του εδάφους, την πρόσβαση των αρχών ασύλου στα δεδομένα του VIS τόσο για τις θεωρήσεις μικρής και μακράς διάρκειας όσο και για τις άδειες διαμονής, καθώς και τα άρθρα σχετικά με την ταυτοποίηση. Όσον αφορά την αναζήτηση με εικόνα προσώπου, η γενική αρχή είναι ότι αυτού του είδους η έρευνα ρυθμίζεται με τον ίδιο τρόπο για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας, τις θεωρήσεις μακράς διάρκειας και τις άδειες διαμονής. Η θέση του Συμβουλίου αποδέχθηκε επίσης την αρχή της αναζήτησης εικόνας προσώπου για σκοπούς ταυτοποίησης (ως επικουρικό και όχι ως αποκλειστικό κριτήριο αναζήτησης), καθώς και τη χρήση της εικόνας προσώπου στο πλαίσιο του ασύλου (υπό τις ίδιες προϋποθέσεις).
35. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιορίζει τα δικαιώματα πρόσβασης στο VIS σε ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο. Για παράδειγμα, η πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου σε δεδομένα που αφορούν παιδιά και η πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με κατόχους αδειών διαμονής που έχουν καταγραφεί στο VIS για περίοδο δέκα ετών και άνω χωρίς διακοπή είναι περιορισμένη.

Συγκεκριμένοι δείκτες κινδύνου

36. Πέραν των αυτοματοποιημένων αναζητήσεων σε άλλες βάσεις δεδομένων, η διεκπεραίωση θεωρήσεων θα επωφελείται από συγκεκριμένους δείκτες κινδύνου. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση συμφωνεί με την άποψη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι οι εν λόγω δείκτες —που αφορούν την ασφάλεια, την παράνομη μετανάστευση ή υψηλό επιδημικό κίνδυνο— θα πρέπει να εφαρμόζονται ως αλγόριθμος που επιτρέπει την κατάρτιση προφίλ.
37. Στους δείκτες θα περιλαμβάνονται κανόνες για την ανάλυση δεδομένων, καθώς και συγκεκριμένες τιμές που παρέχονται από τα κράτη μέλη και στατιστικά στοιχεία που παράγονται από άλλες σχετικές βάσεις δεδομένων για τη διαχείριση των συνόρων και την ασφάλεια. Με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθούν οι αξιολογήσεις κινδύνου και θα καταστεί δυνατή η εφαρμογή της μεθόδου ανάλυσης δεδομένων. Οι δείκτες κινδύνου δεν θα περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και θα βασίζονται σε στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη σχετικά με απειλές, ασυνήθιστα ποσοστά άρνησης εισόδου ή υπέρβασης της επιτρεπόμενης διάρκειας παραμονής ορισμένων κατηγοριών υπηκόων τρίτων χωρών και κινδύνους για τη δημόσια υγεία.
38. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση μεταφέρει τις διατάξεις σχετικά με τους ειδικούς δείκτες κινδύνου από τον κώδικα θεωρήσεων στον κανονισμό VIS και προτείνει μια δομή διακυβέρνησης πλήρως ευθυγραμμισμένη με εκείνη για τους κανόνες διαλογής ETIAS.

Πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στα δεδομένα του VIS

39. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση καταργεί την απόφαση 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στα δεδομένα του VIS και ρυθμίζει το ζήτημα αυτό στον κανονισμό VIS.
40. Δευτερεύων στόχος του κανονισμού είναι να επιτρέψει στις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου και στην Ευρωπόλ να έχουν πρόσβαση, υπό αυστηρές προϋποθέσεις, στα δεδομένα του VIS για σκοπούς επιβολής του νόμου. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, οι εντεταλμένες αρχές και η Ευρωπόλ θα έχουν πιο διαρθρωμένη πρόσβαση στο VIS, συμπεριλαμβανομένων των θεωρήσεων μακράς διάρκειας και των αδειών διαμονής, για την πρόληψη, εξακρίβωση ή διερεύνηση τρομοκρατικών εγκλημάτων ή άλλων σοβαρών αξιόποινων πράξεων, υπό ειδικές προϋποθέσεις και σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων και άλλες διασφαλίσεις στο VIS.
41. Σύμφωνα με τη νέα γενιά των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ, η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση δεν περιλαμβάνει πρότερη αναζήτηση στο σύστημα αυτοματοποιημένης αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων δυνάμει της απόφασης 2008/615/ΔΕΥ (απόφαση Prüm) ως προϋπόθεση για την πρόσβαση στο VIS, η οποία αποτελούσε μέρος της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση.

Συμβολή στην πολιτική επιστροφής της ΕΕ

42. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, το VIS θα συμβάλει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής επιστροφής της ΕΕ: αντίγραφα του ταξιδιωτικού εγγράφου του αιτούντος θα συμπεριλαμβάνονται στο VIS· το μέτρο αυτό θα διευκολύνει την ταυτοποίηση και την επανεισδοχή προσώπων που υπόκεινται σε διαδικασία επιστροφής και τα οποία δεν φέρουν ταξιδιωτικά έγγραφα. Επιπλέον, ο Frontex, και ειδικότερα οι ομάδες επιστροφής του Frontex, θα έχουν πρόσβαση στο VIS.

Μεταφορείς

43. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, οι μεταφορείς θα έχουν (περιορισμένη) πρόσβαση στα δεδομένα του VIS (απάντηση «ok/not ok») μέσω της πύλης μεταφορέων, όπως συμβαίνει ήδη με το ETIAS και το ΣΕΕ.

Κοινοποίηση δεδομένων του VIS σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς

44. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, τα δεδομένα του VIS δεν μπορούν να διαβιβάζονται ή να διατίθενται σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς· εντούτοις, είναι δυνατές παρεκκλίσεις, υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, για τους σκοπούς της επιστροφής, της επανεγκατάστασης ή της επιβολής του νόμου.

Θεμελιώδη δικαιώματα

45. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση διευρύνει το άρθρο σχετικά με τις γενικές αρχές για την ενίσχυση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του VIS, ιδίως όσον αφορά την απαγόρευση των διακρίσεων κατά των αιτούντων. Επίσης, εισάγει το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού ως βασική αρχή σε όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό.
46. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ευθυγραμμίζει τις διατάξεις περί προστασίας δεδομένων του VIS με τα πρότυπα που ορίζονται στον ΓΚΠΔ²¹. Ενσωματώνει την προσέγγιση της «προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό». Οι βελτιωτικές αλλαγές παρέχουν τις αναγκαίες διασφαλίσεις και μηχανισμούς για την αποτελεσματική προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ταξιδιωτών, ιδίως όσον αφορά την ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά τους δεδομένα.

Βελτίωση άλλων τεχνικών συνιστωσών του VIS

47. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενσωματώνει το VISMail στο VIS και βελτιώνει τη λειτουργικότητά του. Αναθέτει επίσης στον eu-LISA την αποθήκευση των δεδομένων του VIS στο κεντρικό αποθετήριο για την υποβολή εκθέσεων και την κατάρτιση στατιστικών που έχει συσταθεί βάσει του κανονισμού για τη διαλειτουργικότητα, συγκεντρώνει τη διαδικασία διαβούλευσης και ενσωματώνει τον κατάλογο των αναγνωρισμένων ταξιδιωτικών εγγράφων στο VIS.
48. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενισχύει τους κανόνες για την ποιότητα των δεδομένων και εξουσιοδοτεί τον eu-LISA να αναπτύσσει και να διατηρεί μηχανισμούς και διαδικασίες ελέγχου της ποιότητας των δεδομένων.
49. Η λειτουργία του VIS βελτιώνεται ώστε να συμβάλει στην εξασφάλιση αδιάλειπτης διαθεσιμότητας.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

Αρχιτεκτονική VIS

50. Ενώ η Επιτροπή πρότεινε την τροποποίηση της απόφασης 2004/512/EK του Συμβουλίου για τη δημιουργία του VIS, η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει την προσέγγιση που προωθεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δηλαδή την κατάργηση της εν λόγω απόφασης και την ενσωμάτωση του περιεχομένου της και ορισμένων στοιχείων των εκτελεστικών αποφάσεων της Επιτροπής στον κανονισμό VIS.
51. Σύμφωνα με τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η αρχιτεκτονική του VIS βασίζεται σε κεντρικό σύστημα. Η κεντρική υπηρεσία αναπαράγεται σε δύο διαφορετικές τοποθεσίες: την κύρια τοποθεσία και την τοποθεσία που φιλοξενεί το εφεδρικό κεντρικό σύστημα VIS.
52. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αναβαθμίζει την αρχιτεκτονική του VIS ώστε να λαμβάνεται υπόψη το νέο τοπίο διαλειτουργικότητας. Απαρτίζεται από: το κεντρικό σύστημα του VIS, τις εθνικές ενιαίες διεπαφές, τη διαδικτυακή υπηρεσία, την πύλη μεταφορέων και την υποδομή επικοινωνίας του VIS. Οι εν λόγω συνιστώσες μοιράζονται και επαναχρησιμοποιούν, στον βαθμό που είναι τεχνικά εφικτό, τα συστατικά στοιχεία υλισμικού και λογισμικού του κεντρικού συστήματος του ΣΕΕ, των εθνικών ενιαίων διεπαφών ΣΕΕ, της πύλης μεταφορέων ETIAS, της διαδικτυακής υπηρεσίας του ΣΕΕ και της υποδομής επικοινωνίας του ΣΕΕ. Η υποδομή επικοινωνίας υποστηρίζει και συμβάλλει στη διασφάλιση της αδιάλειπτης διαθεσιμότητας του VIS. Ο eu-LISA είναι υπεύθυνος για την τεχνική και επιχειρησιακή διαχείριση του VIS και των συνιστωσών του.

Ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων

53. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εισάγει ένα πλήρες σύστημα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων:
- α) ανά διετία, ο eu-LISA θα υποβάλλει έκθεση σχετικά με την *τεχνική λειτουργία του VIS*, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειάς του και της αξιολόγησης της χρήσης της εικόνας προσώπου για την ταυτοποίηση ατόμων·
 - β) τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα καταρτίζουν ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την *αποτελεσματικότητα της πρόσβασης στα δεδομένα του VIS για σκοπούς επιβολής του νόμου*·

- γ) τρία έτη μετά την έναρξη λειτουργίας του αναθεωρημένου VIS, και στη συνέχεια ανά τετραετία, η Επιτροπή θα καταρτίζει *συνολική αξιολόγηση του VIS*, η οποία θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:
- εξέταση των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν σε σχέση με τους στόχους και τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν,
 - εκτίμηση του κατά πόσον εξακολουθεί να ισχύει η λογική που διέπει το σύστημα και του αντικτύπου της στα θεμελιώδη δικαιώματα, της ασφάλειας του VIS, του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν οι διατάξεις σχετικά με την κοινοποίηση των δεδομένων του VIS σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς,
 - λεπτομερή ανάλυση των δεδομένων που παρέχονται στις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της πρόσβασης στα δεδομένα του VIS για σκοπούς επιβολής του νόμου, και
 - αξιολόγηση του αν η αναζήτηση στο ECRIS-TCN από το VIS συνέβαλε στην υποστήριξη του στόχου της αξιολόγησης του αν ο αιτών θεώρηση, θεώρηση μακράς διάρκειας ή άδεια διαμονής θα συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια.

54. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση προβλέπει επίσης διαδικασία υποβολής εκθέσεων σχετικά με την *πρόοδο των προετοιμασιών για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης του VIS*: ένα έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του τροποποιητικού κανονισμού και, στη συνέχεια, κάθε χρόνο μέχρι την έναρξη της λειτουργίας, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο των προετοιμασιών με λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις δαπάνες που προκύπτουν και πληροφορίες σχετικά με τυχόν κινδύνους που ενδέχεται να επηρεάσουν το συνολικό κόστος του VIS που βαρύνει τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης. Σε περίπτωση καθυστερήσεων στην πλήρη εφαρμογή του κανονισμού, η Επιτροπή θα ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το συντομότερο δυνατό σχετικά με τους λόγους των καθυστερήσεων και τον αντίκτυπό τους όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα και το κόστος.

Τροποποιήσεις άλλων νομικών πράξεων

55. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση τροποποιεί αρκετές νομικές πράξεις για να τις προσαρμόσει στη μεταρρύθμιση του VIS: τον κώδικα θεωρήσεων²², τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν²³, το σύστημα εισόδου/εξόδου²⁴, το ETIAS²⁵, το SIS για την επιστροφή²⁶, το SIS για τα σύνορα²⁷, τη διαλειτουργικότητα στον τομέα των συνόρων και θεωρήσεων²⁸, καθώς και τον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή²⁹.

²² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων) (ΕΕ L 243 της 15.9.2009, σ. 1).

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 (ΕΕ L 327 της 9.12.2017, σ. 20).

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS), καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1077/2011, (ΕΕ) αριθ. 515/2014, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2016/1624 και (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1).

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 1).

²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 (ΕΕ L 312 της 7.12.2018, σ. 14).

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στον τομέα των συνόρων και θεωρήσεων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240, (ΕΕ) 2018/1726 και (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και των αποφάσεων 2004/512/ΕΚ και 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 27).

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2019, για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1052/2013 και (ΕΕ) 2016/1624 (ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1).

Προθεσμία έναρξης εφαρμογής

56. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει ένα από τα βασικά στοιχεία της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, δηλαδή προθεσμία για την εφαρμογή του αναθεωρημένου VIS. Μολονότι στην τροπολογία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η έναρξη λειτουργίας του VIS ορίζεται σε δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος του, στη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αναφέρεται ότι το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Επιτροπή θα εκδώσει απόφαση που θα καθορίζει την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του VIS. Η προθεσμία αυτή συνάδει με το τελικό πολιτικό χρονοδιάγραμμα (τέλος του 2023) για την εφαρμογή των συστημάτων διαχείρισης των συνόρων και της αρχιτεκτονικής διαλειτουργικότητας, συνιστώσα των οποίων αποτελεί το VIS.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

57. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει πλήρως τον συμβιβασμό που επήλθε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο φρονεί ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αντιπροσωπεύει μια ισορροπημένη δέσμη και ότι όταν εκδοθεί ο κανονισμός για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008, (ΕΚ) αριθ. 810/2009, (ΕΕ) 2016/399, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240, (ΕΕ) 2018/1860, (ΕΕ) 2018/1861, (ΕΕ) 2019/817 και (ΕΕ) 2019/1896 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των αποφάσεων 2004/512/ΕΚ και 2008/633/ΔΕΥ του Συμβουλίου, για τον σκοπό της μεταρρύθμισης του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, θα βελτιώσει τη διαχείριση των συνόρων και την εσωτερική ασφάλεια του χώρου Σένγκεν.
58. Η εν λόγω συμβιβαστική λύση επιβεβαιώθηκε με την επιστολή που απηύθυνε ο πρόεδρος της Επιτροπής LIBE στον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων την 1η Φεβρουαρίου 2021. Στην επιστολή αυτή, ο πρόεδρος της επιτροπής LIBE αναφέρει ότι θα συστήσει στα μέλη της επιτροπής και, ακολούθως στην ολομέλεια, να δεχθούν τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση στο Κοινοβούλιο, με την επιφύλαξη της επαλήθευσης από τους γλωσσομαθείς νομικούς των δύο θεσμικών οργάνων.